ئەۋلاد گۇرۇپپىسى
www.ewlat.org
www.uyghurkitap.com
ئۇيغۇرچە ياقالايدىغان ھەقسىز ئىلمىي شەخسىي كىتابلار ئامبىرى

①ۋ. ش. كوشك (ھىندىستان)

مۇھەببەت ئوبرازى

ئەسلىمە، كىشىنىڭ يۈرەك تارىنى تىترىتىدىغان، قايغۇ ـ ھەسرەتنىڭ قېنىق سىياھى بىلەن قەلبىمنىڭ چوڭقۇر قاتلىرىغا يېزىپ قالدۇرۇلغان ئەسلىمە. بۇ ئەسلىمىنى ئۆچۈرۈپ تاشلاش ـ ھاياتىمدىكى ئەڭ مۇشكۈل ئىش بولۇپلا قالماي بەلكى ئەسلا مۇمكىن بولمايدىغان ئىش ئىدى. ئاھ! گەرچە بۇ ئەسلىمە كىشىنى قاتتىق ئازاپلىسىمۇ، بىراق مەن ئۈچۈن نەقەدەر تاتلىق ھەم سۆيۈملۈك ھە! بۇ ئەسلىمە يۈرىكىمنى شەپقەتسىزلەرچە تىلىپ، پۈتكۈل جىسمىمنى كۈلگە ئايلاندۇرۇۋەتكەن تۇرۇغلۇق، مەن يەنىلا ئۇنى ئۇنتۇشنى خالىمايمەن. ئۇ گويا ئۆتكۈر خەنجەردەك باغرىمنى تىلىم ـ تىلىم قىلىپ، ئىسسىق قانلىرىم تامچىلاپ توختىمايدىغان ھالەتكە كەلتۈرۈپ قويغان تەقدىردىمۇ، بىراق ئۇنىڭ ئىچى سەبىلەرچە مۇلايىملىق ۋە شېرىن مەنىلەرگە تولغاچقا ئۇنى يۇرىكىمدىن ئايرىۋېتىشنى پەقەت خالىمايمەن. بۇ زادى نېمە ئۈچۈن؟ چۈنكى، ئۇ ـ قەلبىمدىكى مۇھەببەت ئوبرازىنىڭ ئەسلىمىسى! بۇ خىل مۇھەببەتنىڭ قىممىتى ۋە مەسئۇلىيىتىنىڭ قانچىلىك زورلىقىنى مەن پەقەت ئۇ مەندىن مەڭگۈگە ئايرىلىپ، ئۇلۇمنىڭ زۇلمەتلىك پەردىسى ئىچىدە ئەبەدىي غايىپ بولغان چاغدىلا ئاندىن ھەقىقىي ھېس قىلدىم. پاك مۇھەببەت نامايەندىسىنىڭ بۇ ئوبرازىنى پەقەت مۇدھىش ئۇلۇم كۆلەڭگىسى ئىككىمىزنىڭ ئارىسىغا ئاستا ـ ئاستا سايە تاشلاپ كېلىۋاتقان چاغدىلا ئاندىن ئېنىق كۆزەلدىم. بۇ ھەقىقىي چاقناق ئوبرازىغا قارىغىنىمدا، چىرايىمدىكى خىجالەتنى يېپىش ئۈچۈن جۇپ كۆزلىرىمنى دەرھال يۇمۇلۇشقا مەجبۇر بولغان ۋە ھېلىقى مۇدھىش پەردە ئۇنى پۈتۈنلەي يۇتۇۋەتكەن چاغدىلا كۆزلىرىمنى قايتا ئاچقانىدىم.

1

مەن 16 ياشقا كىرگەن يىلىم ئۆيلەنگەنىدىم. ئاردىدىن ئىككى يىل ئۆتۈپ خوتۇنۇمنى ئۆيگە ئېلىپ كەلدىم. ئۇنىڭ ئىسمى جەمىلە بولۇپ، چىراي ـ شەكلى ئادەتتىكىچە، ئازراق مەلۇماتىمۇ بار ئىدى. ئۇنچىۋالا گۈزەللەردىن سانالمىسىمۇ، بىراق ۋۇجۇدىدا مېنى پۈتۈنلەي مەھلىيا قىلىپ، بىر ـ بىرىمىزنى چىن قەلبىمىزدىن سۆيۈشكە ئۈندەيدىغان تەرەپلەرمۇ بار ئىدى. ھەي... مۇشۇلارنى قايتا ئەسلىگىنىمدە روھىي دۇنيايىم تا ھازىرغا كەلگۈچە يەنىلا بىر خىل سىرلىق دەرد ـ ئەلەم بىلەن تولۇپ ياتقاندەك ھېس قىلىمەن. ئەلبەتتە، ساختا گۈزەللىككە ھېچكىم ئىنتىلمەيدۇ. ئەكسىچە ھەرقانداق ئادەم تەڭداشسىز بىر قەلب گۈزەللىكىنى ئىستەيدۇ. راست، جەمىلەنى بۇ جەھەتلەردە ھەقىقىي گۈزەللەردىن دېيىشكە بولاتتى. تارتىنىش بىلەن باقىدىغان بىر جۇپ قوي كۆزلەر، بىر ئاز ساددىلىقىنى بىلدۈرۈپ تۇرىدىغان كۆلۈمسىرەشلەر... ئۇنىڭ كۆلۈپ تۇرۇپ كۆزلىرىنى لاپىلدە يەرگە ئاغدۇرۇۋالغان چاغدىكى قىياپىتىگە، ھەتتا ھۆسن ـ لاتا پەتتە ئەڭ كامالەتكە يەتكەن ساھىبجامالالارمۇ تەڭلىشەلمەيتتى.

ئۇنى ئۆيگە ئەكەلگەندىن كېيىنكى ئىككى ـ ئۈچ يىل ئىچىدە بەكمۇ بەختلىك ياشىدۇق. بۇ جەرياندا ئىككى بالىلىقمۇ بولدۇق. بۇلاردىن بىر

①ۋىشۋانچارانات شارما كوشىك (1891 ـ 1946 ـ يىللار)(Visvapdharanat Sharma Koushik) يەنە بىر ئىسمى راجىپ، ھىندى تىلىدا ئەسەر يازىدىغان داڭلىق يازغۇچى.

ئوغلىمىز ھازىر ھايات. ئىككىنچىسى قىز بولۇپ، يورۇق دۇنياغا كۆز ئېچىپ بىر قانچە ئاي بولمايلا ۋاقتىسىز قازا تاپقانىدى. قىزىمىز تۇغۇلغاندىن كېيىن بىزنىڭ ئىللىق تۇرمۇشىمىزغا بىر قەۋەت قىرو چۈشكەنىدى. ياراتقان ئىگەم ئاشۇ غەمسىز كىچىك جانىنىڭ ياشاش يولىنى توساتتىن ئۈزۈپ تاشلاپ، روھىنى ئەرشكە ئاچقىپ كەتكەنىنى ئاز دەپ، يەنە جەمئىلەنمۇ كېسەللىك ئارغامچىسى بىلەن چىرماپ ئۆلگۈرگەنىدى. كېسەل ئالۋاستىسىنىڭ ئۆيىمىزگە زادى قانداق بىر خەيرىسىز ۋاقىتتا كېلىپ چۈشكەنلىكىنى بىلىپ بولمايتتى. لېكىن ئۇ جەمئىلەنىڭ ھاياتىي كۈچىنى پۈتۈنلەي ئىسكەنجىگە ئېلىۋالغانىدى. جەمئىلەنىڭ گىرىپتار بولغىنى ئۆپكە توبېركۇلىيوز كېسىلى بولۇپ، بۇ ئادەمنى تاكى ئۆلۈم بوسۇغىسىغىچە سۆرەپ باردىغان ئىجىس كېسەل ئىدى. بۇنداق كېسەل بىلەن يۇقۇملانغۇچى خېلى يىلارغىچە ياشىيالمىغىنى بىلەن پۈتۈن بەندە ـ ئەزايى ئاغرىق دەستىدىن بىزدەمۇ ئارام تاپالمايتتى. جەمئىلەمۇ دەل ئاشۇ خىل ئەھۋالدا ئىدى. گەرچە ئۇ بۇ كېسەلگە مۇپتىلا بولغاندىن كېيىن ئالتە ـ يەتتە يىلدەك ئۆمۈر كۆرگەن بولسىمۇ، بىراق سالامەتلىكى بىرمۇ ئايمۇ ئەسلىگە كېلىپ باقمىدى. بەزدە قارسا بىرمۇ كېسىلى باردەكمۇ كۆرۈنمەيتتى. شۇنداق چاغلاردىمۇ روھىي ـ كەيپىياتى يەنىلا شۇنداق مىسكىن بولۇپ، ھېچ ئىشقا رايى تارتمايتتى. مۇشۇ ئالامەتلەردىنلا كېسەللىك ئالۋاستىسىنىڭ ئۇنىڭغا بولغان كونتروللۇقىنى بىر مىنۇتمۇ بوشاشتۇرۇپ باقمايدىغانلىقىنى كۆرۈۋالغىلى بولاتتى.

دەسلەپكى بىر يىلدا ئۇنىڭدىن بەكلا ئەنسىرىدىم، ئۈزۈلدۈرمەي داۋالاتتىم، ھەر كۈنى دوزا ئىچىشكە ئۇندىدىم. ئەمما كېيىن مەنمۇ زېرىكىشكە باشلىدىم ۋە يەنىلا خۇدا نېمىنى بۇيرۇغان بولسا شۇنى كۆرگىنىم تۇرۇك ئوخشايدۇ دېگەن يەرگە كېلىپ، ئادەتتىكى داۋالىنىشلارنى قىلغاندىن بۆلەك، ئۇنىڭ كېسىلىنى ساقايتىشقا نىسبەتەن مەندە قىلچە تىرىشچانلىق كۆرۈلمىدى. مەن دوختۇردىن توبېركۇلىيوز كېسىلىنىڭ ناھايىتى ئوڭايلا يوقىدىغانلىقىنى ئوققانىدىم. شۇڭا بۇ كېسەلنى ئۆزۈمگىمۇ يۇقتۇرۇۋېلىشىمدىن قورقۇپ، جەمئىلە قېشىدا ناھايىتى ئاز ئولتۇرىدىغان بولدۇم. ئۇنىڭدىن باشقا يەنە بىر سەۋەب: ئۇنىڭ تاتارغان چىرايى ۋە قۇرۇپ قاخشال بولۇپ قالغان بەدىنىگە كۆزۈم چۈشسىلا كۆڭلۈم قاتتىق ئازابلىنىپ كېتەتتى. راست گەپنى ئېيتسام، شۇ كۈنلەردە ئۇنىڭدىن خېلى بەك كۆڭلۈم سوۋۇپ كەتكەنىدى. ئۆيدە ئانام بىلەن يەنە ئىككى كېلىنىمۇ بولغاچقا ئائىلە ئىشلىرىنى كۆپىنچە شۇلار ئۈستىگە ئالاتتى. بۇمۇ مېنىڭ جەمئىلە بىلەن ھەر كۈنى ئۇچرىشىپ تۇرۇشۇمنىڭ بىزۈرۈر بولۇشىدىكى بىر سەۋەب. بەزىدە ئون كۈن، ھەتتا يېرىم ئايلاپ ئۇنىڭ بىلەن بىرمۇ ئېغىز گەپلىشىپ قويمايتتىم. بۇنداق مەيۈس كەيپىياتىمنى جەمئىلەمۇ سەزگەنىدى. ئەمما بۇ جەھەتتە مەندىن ھەرگىزمۇ زارلىنىپ باقمىغانىدى.

2

شۇ تەرىقىدە بىر يىل ئۆتۈپ كەتتى. بۇ جەريانىدا مېنىڭ پىكىر خىيالىم تامامەن ئۆزگىرىپ، ئۆيدە بىرمۇ يېرىمدەم بېسىپ ئولتۇرۇشمۇ مەن ئۈچۈن چىدىماق ئەڭ مۇشكۇل ئىشقا ئايلىنىپ قالغانىدى. سىرتلارغا چىقسام كۆڭلۈم ئېچىلىپ قالاتتى. بىراق، ئۆيگە قايتىپ كېلىشىم بىلەنلا پەرىشان بولۇپ ئىچىم سىقىلىشقا باشلايتتى. شۇڭا كۈندۈزى ئۆيدە پەقەت ئىككى ـ ئۈچ سائەتلا تۇرالايتتىم. كەچتە سائەت 11 ـ 12 لەرنى قىلماي ئۆيگە قايتمايتتىم. بۇ كۈنلەردە ھاراق ئىچىشتىن ئىبارەت بۇ يامان ئىللەتنى مەنمۇ يوقتۇرۇۋالغانىدىم. چۈنكى، مەن پەقەت ئۆز كۆڭلۈمنىڭ ئازادە بولۇشىنىلا ئىستىگەچكە مۇشۇ خىل خۇمارغا بېرىلسەم ئۆزۈمنى خۇشال بولغاندەك ھېس قىلاتتىم.

بىر كۈنى چۈشتىن كېيىن كىتاب كۆرۈپ ئولتۇرسام بىنىمدا بىرنىڭ ئاياغ تىۋىشى ئاڭلاندى. بېشىمنى كۆتۈرۈپ، جەمئىلەنىڭ ئالدىمغىلا كېلىپ قالغانلىقىنى كۆردۈم. ئۇنى كۆرۈپلا يۈرىكىم دۈپۈلدەشكە باشلىدى. چۈنكى، مەن مۇشۇ كۈنلەردە ئۇنىڭدىن مەڭگۈگە ئايرىلىشنى ئويلاۋاتاتتىم. شۇڭا پەقەت ئەدەپ يۈزىسىدىنلا ئۇنىڭغا

ئەۋلاد گۇرۇپپىسى
www.ewlat.org
www.uyghurkitap.com
ئۇيغۇرچە ماقالە، قەدىمىي ئەسەر ۋە قوليازمىلار ئامبىرى

گەپ قىلدىم:

ـــ كېلىنگ، ئولتۇرۇڭ، بۇگۈن قانداقراق قويۇپسىز؟

جەمىلە يېنىمغا كېلىپ ئولتۇرغاچ سوغۇقلا جاۋاب بەردى:

ـــ شۇ بۇرۇنقىدەك.

ـــ ئۆزىڭىزنى ئىلگىرىكىدىن ياخشىراق سېزىۋاتامسىز ياكى...

ـــ ھېچقانچە ياخشى بولغانىدەك قىلمايمەن، ـــ دېدى ئۇ گېپىنى تۈگىمەي تۇرۇپلا، ـــ پەقەت كۈنلىرىمنى كەينىگە سۈرۈپ ياشاۋاتىمەن. ساناقلىقلا كۈنلىرىم قالغان بولسىمۇ ھەر ھالدا ھازىرچە تېرىك يۈرۈۋاتىمەن.

مەن بىر دەم ئويلىنىپ ئازراق گەپ تېپىپ قىلماقچى بولدۇم:

ـــ توغرا، ئەلبەتتە شۇنداق... ھە، نېمە دېدىڭىز؟ شۇنچە كۆپ دورا ئىچتىڭىز، يەنە ئىچىۋاتىسىز، بىرەر ئۈنۈمى كۆرۈلمەي قالارمۇ؟ ـــ بۇ گەپلىرىم زادىلا قۇلاشمىغان بولسىمۇ جەمىلە پەرۋا قىلىپ قويمىدى:

ـــ يېگىرمە كۈن بوپتۇ، پەقەت بۇگۈنلا سىز بىلەن كۆرۈشۈشكە پۈرسەت تېپىپتىمەن ـــ دېدى ئۇ.

ـــ يېگىرمە كۈن!؟ ... مەن تېخى بىز كۆرۈشمىگىلى ھەر قانچە بولسا يەتتە ـ سەككىز كۈنچە بولغاندۇ دەپتىمەن...

ـــ سىز يېگىرمە كۈننى يەتتە ـ سەككىز كۈن قىلىپ ھېسابلاۋېرىڭ، بىراق مەن ئۈچۈن يېگىرمە كۈن دېگەن يەنىلا يېگىرمە كۈن.

مەن بىر ئاز خىجىل بولدۇم.

ـــ يېگىرمە كۈن بولسىمۇ بولغاندۇ، ـــ دېدىم مەن، ـــ سىز كېسەل بولۇپ قالغاندىن بېرى بىزگە ئەر ـ خوتۇندەك ياشاش پۈرسىتى بولمىدى ئەمەسمۇ؟

ـــ پۈرسەت بولمىدى ئەمەس، پەقەت بىر ـ بىرىمىزنى چىن كۆڭلىمىزدىن ئىزدەشمىدۇق دەڭ.

بۇ گەپنى ئاڭلاپ يۈرىكىم قارتىنىدە قىلىپ قالدى. شۇ تاپتا ۋىجدانىم مېنى ئەيىبلەۋاتاتتى. چۈنكى، جەمىلەنىڭ دېگىنى راست ئىدى.

ـــ ئۆيدە ئانام بىلەن كېلىنلەر تۇرسا، بۇنداق پۇرسەتنى تاپمەن دېيىشمۇ ئەخمەقلىق ـ تە! ـــ دېدىم قولۇمدىكى كىتابنى يېپىپ قويغاندىن كېيىن. بۇ گەپنى قىلمىشنىغۇ قىلدىم، بىراق قېيىن ئەھۋالغا چۈشۈپ قالغاچقا بايىقى گەپىمگە ئاساس تېپىش ئۈچۈنلا دېگەنلىكىمنى ئۆزۈمۇ ھېس قىلدىم. چۈنكى، ئۆتكەنكى ئاشۇ بىر مەزگىل ئىچىدە بىر قانچە قېتىم ئۆيدە جەمىلە ئىككىمىزلا قالغىنىمىزدا چاغلارمۇ بولغانىدى.

ـــ مەن كېسەل بولۇشتىن بۇرۇنمۇ ئانىڭىز بىلەن كېلىنلەر ئوخشاشلا بار ئىدىغۇ؟ ـــ جەمىلە ئەمدى بۇ گەپنىمۇ قىلىپ ئولگۈرگەنىدى.

مانا، زۇۋانىم تۇتۇلۇپلا قالدى. جەمىلە يېنىمدىلا قاراپ ئولتۇرسا، خۇداغا ئۇنسىز ئىلتىجا قىلىپ، ئۇنى بىرەر باھانە بىلەن قېشىمدىن تېزرەك ئەكىتىشنى تىلىمەكتىمەن. توۋا دەيمەن، بۇ نېمە دېگەن زور ئۆزگىرىش ـ ھە! ئەينى يىللارزدا جەمىلەنى بىر كۆرۈۋېلىش ئۈچۈن ھويلىنىڭ بۇلۇڭىدىكى تامنىڭ كەينىگە يوشۇرۇنۇپ يۈرگەن ئادەم مەن ئەمەسمىدىم؟ مانا ئاشۇ جەمىلە شۇ تاپتا ئالدىمدىلا قاراپ ئولتۇرۇپتۇ. بىراق بۇ ھالدىن كۆڭلۈم ئارامسىزلانماقتا.

جەمىلە بىر ھازا سۈكۈت بىلەن ئولتۇرغاندىن كېيىن:

ـــ دېگىلى بولمايدىغان نېمىسى بار؟ خىجىل بولۇش ھاجەتسىز، مەن بۇ ئىش ئۈچۈن قىلچە خاپا بولمايمەن. بىلىمەن، ئەمدى مەندە سىزنى جەلپ قىلالىغۇدەك ھېچنەرسە قالمىدى ـــ دېدى.

مەن تەشۋىشلەنگەن ھالدا:

ـــ جەمىلە، بۇگۈن نېمىلەرنى ئويلاپ كەتتىڭىز؟ ئاغرىڭىزدىن نېمىشقا بۇنداق تۇتۇرۇقسىز گەپلەرلا چىقىدىغاندۇ؟ ـــ دېدىم دەرھال.

ـــ بۇ ھەرگىزمۇ تۇتۇرۇقسىز گەپ ئەمەس، ـــ دېدى ئۇ ئېغىر ئۇھ تارتىپ قويۇپ.

ـــ دېگەنلىرىڭىز ھەممىسى راست. مېنىڭ ھېچقاچان زارلانغان يېرىم يوق. ئەمەلىيەتتە ئازراق ئازاپلىنىۋاتىمەن. سىزمۇ بۇ نۇقتىغا دىققەت قىلغانسىز، ھەممە ئادەمنىڭ كۆڭلى بىر سىزنىڭكىدە

گىلا ئوخشىمايدۇ ـ دە.

ئۇنىڭ بۇ گېپىنى ئاڭلاپ غۇژۇرىدە ئاچچىغىم كەلدى:

ـــ ماڭا قاراڭ جەمىلە، بۇنداق تايىنى يوق گەپلەرنى يەنە دەيدىغان بولسىڭىز، بۇ يەردىن ھازىرلا كېتىمەن!

بۇ چاغدا جەمىلەنىڭ چاناقلىرىدا ياش تامچىلىرى پەيدا بولدى. مانا، دەل مۇشۇ كۆزلەر! ئەينى چاغدا مەن بۇ كۆزلەرگە قارىساملا مەپتۇنلۇقۇمدىن ئەس ـ ھۇشۇمنى يوقىتىپ قوياتتىم. بىراق بۇگۈن ياشلانغان بۇ بىر جۈپ كۆزلەر ئالدىمدا تەلمۈرۈپ قاراپ تۇرسىمۇ يۈرەك رېتىمىم تېزلىشىپ قويايمۇ دېمەيۋاتىدۇ...

ـــ توغرا تاپمىغان بولسىڭىز مەيلى، ـــ دېدى جەمىلە، ـــ ئەگەر قوشۇلسىڭىز سىز بىلەن بىر ئىش توغرىسىدا سۆزلىشىپ باقاي دېگەنتىم.

ـــ نېمە ئىش؟

ـــ قوشۇلامسىز؟

ـــ ناۋادا قوشۇلۇشۇمغا ئەرزىسە...

ـــ سىز قايتا ئۆيلىنىۋېلىڭ.

ھەيرانلىقتا قېتىپلا قالدىم. نېمە، قايتا ئۆيلىنىۋېلىڭ؟! بۇ گەپنى جەمىلە ئۆز ئاغزى بىلەن دەۋاتىدىغۇ؟... خېلى بىر ھازاغىچە سۈكۈتكە پاتقاندىن كېيىن سورىدىم:

ـــ نېمىشقا ئۇنداق دەيسىز؟

ـــ سىز ئۈچۈن زۆرۈر بولغاچقىلا، ـــ دېدى جەمىلە، ـــ چۈنكى، مەندە ئەمدى سىزگە بىرەر ئىش قىلىپ بېرەلىگۈدەك ماجال قالمىدى. شۇڭا سىز ئەڭ ياخشىسى قايتا ئۆيلىنىۋېلىشىڭىز كېرەك. نېمىشقا پەقەت مېنى دەپلا ھاياتىڭىزنى بىر ئۆمۈر ئازاب ئىچىدە ئۆتكۈزگۈدەكسىز؟ بۇنداق كېتىۋەرسە مەنمۇ بەك بىئارام بولىدىكەنمەن. قارىسام دائىم ئۈمىدسىزلىك ئىچىدە تەشۋىشلىنىپلا يۈرۈۋاتىسىز. ھەر كېچىسى سائەت 12 بولماي ئۆيگە قايتمايسىز، گېپىم راستتۇ؟ بۇ ئىشلارنىڭ سەۋەبىنى مەن ئوبدان بىلىمەن. چۈنكى، ھازىر بۇ ئۆيدە سىزنىڭ كۆڭلىڭىزنى تارتىپ تۇرالىغۇدەك ھېچنەرسە يوق. شۇڭا مەن تەڭرىگە كېچە ـ كۈندۈز يېلىنىپ، مېنى دەرگاھىغا بالدۇرراق ئېلىپ كېتىشىنى، شۇ ئارقىلىق سىزگە قايتا توي قىلىش ئەركىنلىكى بېرىشىنى تىلەۋاتىمەن. ئەمما، قارىغاندا مېنىڭ بۇ تىلەكلىرىم ئانچە تېز ئىجابەت بولمايدىغان ئوخشايدۇ. شۇڭا، مېنىڭچە سىز يەنىلا قايتا توي قىلىۋېلىڭ.

جەمىلەنىڭ سۆزلىرى مېنى بىراقلا تەشۋىش دېڭىزىغا ئەكىلىپ تاشلىغانىدى. ئىلگىرى ئۆزۈمنىڭمۇ بىر قانچە قېتىم مۇشۇنداق خىيالدا بولغىنىم راست. ناۋادا جەمىلە كېسەلدىن ساقىيالماي ئۆلۈپ كەتسە قايتا ئۆيلەنسەممۇ بولىۋېرەتتى. ھەي، زادى چۈشەنمىدىم، مېنىڭ كاللامدا نېمىشقا بۇنداق خىياللار تۇغۇلۇپ قالغاندۇ؟ ئىلگىرىكى چاغلاردا جەمىلە سەللا بىتاپ بولۇپ قالسا، مەن پەقەت خاتىرجەم بولالمايتتىم. يەنىلا شۇ جەمىلەغۇ؟ ئەمما مەن ئەمدى ئۇنىڭ پاتراق ئۆلۈپ كېتىشىنى ئارزۇلاپ قاپتىمەن! دۇرۇس، مانا ئاشۇ ئىشقا بولغان پۇشايمان سەۋەبىدىن، بۇگۈنكى كۈندە غايەت زور روھىي ئازابقا چىداشقا مەجبۇر بولىۋاتىمەن.

ـــ بولمايدۇ، ـــ دېدىم مەن، ـــ مەن ئەمدى ئۆيلەنمەيمەن، سىز ھايات تۇرۇپ بۇنداق قىلسام قانداق بولىدۇ؟

ـــ توسالغۇ بولىدىغان نەرى بار؟ ـــ دېدى جەمىلە، ـــ مەن قوشۇلغان تۇرسام، يەنە نېمىگە ئىككىلىنىسىز؟

ئېيتقۇم يوقلۇقىغا قارىماي كۆڭلۈمدىكى ھەقىقىي ھېسسىيات يەنىلا ئاغزىمدىن چىقىپ كەتتى. ئويلانمايلا:

ـــ مەن قايتا ئۆيلەنمەكچى بولغان تەقدىردىمۇ ئانام بىلەن ئىنىلىرىم ھەرگىز قوشۇلمايدۇ، ـــ دەۋەتتىم.

ـــ پەقەت مەنلا بىر ئېغىز گەپ قىلسام، ئۇلار چوقۇم قوشۇلىدۇ ـــ دېدى جەمىلە.

ـــ تەڭرىنىڭ ئالدىدا قاراپ تۇرۇپ مېنى بۇنداق قىلىشقا زورلىماڭ، بولمىسا ئانام مېنى ھەرگىز كەچۈرمەيدۇ. سىزمۇ ئۆزىڭىزنى قىينىماڭ،

ئەۋلاد گۇرۇپپىسى
www.ewlat.org
www.uyghurkitap.com
ئۇيغۇرچە ماقالە، قەدىمىي ئەسەر ۋە قوليازمىلار ئامبىرى

مەن قايتا ئۆيلەنمەيمەن.

ـــ كۆزۈم ئوچۇق تۇرۇپ سىزنى ئازابقا قويۇۋاتىمەنغۇ!

ـــ مەن قىلچە ئازابلانغىنىم يوق، پەقەت سىز دۇچار بولغان كېسەللىك ۋە تارتىۋاتقان كۈلپەتلەرلا كىشىنى ھەقىقىي ئازابلايدۇ. بىراق نېمە ئامال؟ بۇ ئازابنى بىزگە تەڭرى بۇيرىغان تۇرسا؟

جەمىلە لام ـ جىم دېمەستىن بىردەم ئولتۇرغاندىن كېيىن ئورنىدىن تۇرۇپ قېشىمدىن كېتىپ قالدى.

3

ئارىدىن يەنە بىر يىل ئۆتۈپ كەتتى. جەمىلەنىڭ ئەھۋالى يەنىلا بۇرۇنقىدەك، ياكى كېسەل ئازابىدىن قۇتۇلالمىدى، ياكى جېنى ئاغرىمايدىغان ئەركىن ھاياتقا ئېرىشەلمىدى. بەزىدە تۇرۇپلا ئۇنىڭ ئەھۋالىغا بەك ئېچىنىپ كېتىمەن. بۇنىڭ سەۋەبى ـــ ئۆلۈمنى كۈتۈپ ياشىماقتىن بۆلەك، ئۇنىڭغا بۇ دۇنيانىڭ ھېچقانداق خۇۋلۇقى قالمىغان. كىشىلىك ھاياتتا، كۆڭلىگە تەسكىن بېرىپ ئۇنى بىردەمگىنە بولسىمۇ خوش قىلالايدىغان ھېچقانداق نەرسە يوق ئىدى. شۇنداق بولۇشىغا قارىماي ئۇنىڭ مەۋجۇتلۇقى بىلەن مېنىڭ ئاپەتلىك بەختىم يەنىلا چەمبەرچەس باغلىنىپ تۇرماقتا ئىدى. جەمىلە بۇرۇندىنلا مېنىڭ خۇشاللىقىمغا ئېتىبار بىلەن قارايتىتى. گەرچە ھازىر ئايرىم تۇرۇۋاتقان بولساقمۇ، ئۇ يەنىلا مېنىڭ خۇشاللىقىم ۋە بەختىم ئۈچۈن باش قاتۇرۇۋاتاتتى. جىسمانىي جەھەتتىكى گۈزەللىكى ئاللىقاچان يوقالغان بولسىمۇ، بىراق قەلب گۈزەللىكى يەنىلا ئۆز پېتى، ھەتتا ئىلگىرىكىدىنمۇ مۇكەممەللەشكەنىدى. ئۇ گەرچە ئاللىقاچان سولىشىپ قۇرۇپ كېتىۋاتقان بولسىمۇ، يەنىلا خۇشپۇرىقىنى يوقاتمايدىغان قىزىل گۈلنىڭ ئۆزى ئىدى. بۇنىڭ ئەكسىچە، مېنىڭ روھىي دۇنيايىمدا ئاسمان ـ زېمىن ئۆزگىرىش يۈز بەردى. چوڭ بىر قارا ھەرىگە ئوخشاپ قالغان يۈرىكىم ئۈچۈن ئېيتقاندا بۇ خىل خۇشپۇراق گۈل، بىر قاراپ قويۇشقىمۇ ئەرزىمەيتىتى. شۇنداق، قارا ھەرە بىلەن خۇشپۇراقىنىڭ نېمە مۇناسىۋىتى بار دەيسىز؟ ئۇ پەقەت غوڭۇلداپ ئۇچۇپ كېلىپ گۈل بەرگىدىكى تاتلىق شىرنىنى شۇمۇرۇۋالسىلا بولدى. گەرچە بۇ گۈلنىڭ خۇش ھىدى يەنىلا مەۋجۇت بولسىمۇ ئەمما قارا ھەرە دېگەن بۇنداق سۇلاشقان گۈلگە ھەرگىزمۇ ئۆزىنى ئۇرۇپ يۈرمەيدۇ!

بىر كۈنى يەتتە ياشلىق ئوغلىمىز گەننۇ ئازراق سەۋەنلىك ئۆتكۈزگەچكە قاتتىق ئۇرغانىدىم، ئانىسىنىڭ قېشىغا يۈگرەپ بېرىۋالدى. مۇشۇ كىچىككىنە ئىش ئۈچۈنمۇ جەمىلە ئەتىسى ماڭا:

ـــ تۆنۈگۈن گەننۇنى بەك قاتتىق ئۇرۇپسىز ـــ دېدى.

ـــ ئۇ خاتا ئىش قىلدى ـ دە ـــ دېدىم مەن.

جەمىلە كۆزلىرىگە لۆممىدە ياش ئېلىپ:

ـــ بۇنىڭدىن كېيىن ئۇنى ئۇرماڭ، بولامدۇ ـــ دېدى يەنە.

ـــ نېمىشقا؟

ـــ مەن بەك ئازابلىنىپ كېتىدىكەنمەن.

ئۇنىڭ بۇ گېپى ماڭا بەكلا كۈلكىلىك تۇيۇلدى. كىچىك بالىلارنىڭ ئۆمرىدە ئانچە ـ مۇنچە تاياق يەپ تۇرۇشى دېگەن نورمال ئىش تۇرسا، ئۇنىڭ مۇشۇ ئىش ئۈچۈنمۇ كۆڭلىنى يېرىم قىلىپ يۈرۈشىنىڭ نېمە ھاجىتى؟

ـــ خاتالىقى بارلار جازالىنىشى كېرەك، ـــ دېدىم مەن، ـــ سىزنىڭ بۇنداق ئۇششاق ئىشلار ئۈچۈن ئازابلىنىشىڭىزنىڭ قىلچە زۆرۈرىيىتى يوق.

ـــ بۇنىڭ سەۋەبى بار ـــ دېدى ئۇ.

ـــ نېمە سەۋەب؟

ـــ چۈنكى، ئۇ ئانىسىز بالا.

مەن ئۇنىڭ نېمە دەۋاتقانلىقىنى چۈشەنمەيلا قالدىم.

ـــ ئانىسىز بالا؟

ـــ شۇنداق، مەن شۇنداق ئويلايمەن، ـــ دېدى ئۇ، ـــ ئەمدى مېنىڭ جېنىمدىن قانچىلىك ئۈمىد قالدى؟ مەن ئۆزۈمنى ئاللىقاچان ئۆلگەن دەپ قارايمەن، شۇڭا ئۇنى ئانىسىز بالا دەۋاتىمەن. سىز ئۇنى ئەيىبلىگەن ياكى ئۇرغان چاغلاردا يۈگۈرگەن پېتى قېشىمغا كېلىپ مېنى قۇچاقلىۋالىدۇ، مەنمۇ

ئۇنى پۈتكۈل جىسمىم ۋە روھىم بىلەن باغرىمغا چىڭ باسىمەن، مەڭگۈلۈكە سۆيۈپ خاتىرجەم قىلىمەن. بىراق مەن ئۆلۈپ كەتسەم ئۇ كىمنىڭ يېنىغا ئاشۇنداق يۈگرەپ بارار؟ كىمنىڭ ئېتىكىگە كىرىپ پاناھلىنار؟ يەنە كىممۇ ئۇنىڭ بېشىنى سىلاپ قويار؟... شۇ سەۋەبتىن مەن سىزدىن ئۆتۈنەي، ئۇنى ئەمدى ئەيىبلەپ يۈرمەڭ.

جەمىلەنىڭ چوڭقۇر مېھرى ـ مۇھەببەت بىلەن تولغان بۇ ئۆتۈنۈشلىرىنى ئاڭلىغىنىمدا يۈرىكىم خەلى بىر ھازاغىچە يالپراقتەك تىترەپ كەتتى. ئۇنىڭ سۆزلىرىدە زادى قانچىلىك سېھرى كۈچ بارلىقىنى بىلەلمىدىم. بۇ گەپلەر ھەتتا مېنىڭدەك باغرى تاش ئادەمنىڭ يۈرىكىنىمۇ جايىدىن قوزغىتۇەتكەنىدى.

ـــماقۇل،ـــدېدىم مەن ئارانلا،ـــبۇنىڭدىن كېيىن ئۇنى ئىمكان قەدەر ئەيىبلىمەي.

جەمىلەنىڭ ئاخىرقى كۈنلىرى ئانچە ئۇزاق قالمىغانىدى. ئارىدىن يەنە بىر ئاي ئۆتكەندە ئۇ كارىۋاتتىمۇ تۇرالماس بولۇپ قالدى. شۇنىڭدىن تارتىپ ئەھۋالى كۈندىن كۈنگە ياماناشتى. ئۇ پانىي دۇنيا بىلەن مەڭگۈگە ۋىدالىشىش ئالدىدا تۇرغان ئاشۇ كۈنى چۈشتىن كېيىن مېنى يېنىغا چاقىرتتى. بۇ چاغدا مەن ئۇنىڭ ئەمدى بۇ ئالەمدە ئۇزاق ياشىيالمايدىغانلىقىنى بىلگەنىدىم. بىراق بۇ كۈننىڭ ئۇنىڭ ھاياتىدىكى ئەڭ ئاخىرقى كۈن بولۇپ قالىدىغانلىقىنى چۈشۈمىدىمۇ ئويلىمىغانىكەنمەن.

مەن ئۇ ياتقان كارىۋاتنىڭ بېشىغا كېلىپ ئولتۇردۇم:

ـــقانداقراق؟

جەمىلە بوشقىنە كۈلۈمسىرەپ قويۇپ جاۋاب بەردى:

ـــناھايىتى ياخشى تۇرۇۋاتىمەن.

ـــ«ناھايىتى ياخشى» دېگەن قانداق گەپ؟

ـــمەن كۆڭلۈمنىڭ بۇنداق خۇشال بولغىنىنى ئەزەلدىن ھېس قىلىپ باقمىغان.

ـــبۇ چىن كۆڭلىڭىزدىن چىققان گەپمۇ؟

ـــھەئەـــدېدى جەمىلەـــ بۇ راست گېپىم.

ئۇنىڭ چىرايىغا زەن سالدىم. بۇگۈن، يەنى ئۇ كېسەل بولۇپ ئارىدىن ئالتە يىل ئۆتۈپ كەتكەندىن كېيىنكى بۇگۈن، مەن ئۇنىڭ كۆزلىرىدىن، يۈزلىرىدىن، ئالتە يىل ئاۋۇالقى ئاشۇ گۈزەللىكىنى قايتا كۆرۈشكە مۇۋەپپەق بولغانىدىم. شۇ تاپتا ئۇنى ھېچقانداق كېسىلى يوق، ناھايىتى ساغلام دەپ ھېس قىلماقتا ئىدىم. نېمە ئۈچۈنكىن، بۇگۈن قەلبىمدە ئۇنىڭغا نىسبەتەن ئىلگىرىكى ئاشۇ چاغلاردىكىدەك قىزغىن مۇھەببەت قايتىدىن ئويغانغانىدى. ئارىدىن ئالتە يىل ئۆتكەن مۇشۇ پەيتتە ئۇنىڭ چاچلىرىنى ئوتلۇق مېھرىم بىلەن سىلاۋېتىپ:

ـــسىز چوقۇم ساقىيىپ كېتىسىز، ئۇچ ـ تۆت كۈنگە قالماي پۈتۈنلەي ياخشى بولۇپ قالىسىز،ـــ دېدىم.

ئۆزىگە بۇنداق قىزغىن مۇئامىلە قىلىۋاتقىنىمنى كۆرگەن جەمىلە ماڭا قاراپ ئىللىق كۈلۈمسىرىدى ۋە ئۆزىنىڭ بۇ قىلىقىدىن ئىزا تارتقاندەك نەزىرىنى ئىتتىكلا باشقا ياققا يۆتكىۋالدى. شۇ چاغدا يۈرىكىم خىلىغىچە دۈپۈلدەپ كەتتى. ئاھ، ئاشۇ تارتىش ئارىلاشقان ئوتلۇق نەزەرلەر! ئاشۇ سەبىي كۈلۈمسىرەشلەر!... ئۆز ـ ئۆزۈمگە سوئال قويۇشقا باشلىدىم: جەمىلەنىڭ گۈزەللىكى قىلچە ئۆزگەرمەپتىغۇ؟ شۇنچە ۋاقىتتىن بۇيان كۆزلىرىم كور بولۇپ قالغانمىدۇ؟ ھەتتا مۇشۇلارنىمۇ كۆرمىگىنى نېمىسى؟ ھەي... مەن نەقەدەر زور خاتالىق ئۆتكۈزگەن ـ ھە! نەچچە يىلدىن بېرى ئۇنىڭغا ئاشۇنداق سوغۇق مۇئامىلىدە بوپتىمەن. توۋا، مەن زادى نېمە بولغان ئادەم؟ بىر قانچە يىلدىن بۇيان ئۇنى نېمىشقا بۇنداق نەزىرىمگە ئىلماي يۈردۈم؟ ئەجىبا، ئالدىدا تۇرغان ساپ گۈھەرنى كۆرمەي، ھەممىلا يەردە پۇچۇق ئەينەك پارچىلىرىنى ئىزدەپ يۈرۈش ھەقىقىي بەخت ھېسابلانسا ـ ھە؟ ئۇنى بۇنداق تاشلىۋېتىشىم پەقەت ئۇنىڭغا مۇشۇ رودۇپاي كېسەل جاپالىشۇالغىنى ئۈچۈنلىمىدۇ؟ بۇ نېمە دېگەن بىمەنىلىك؟ ناۋادا ئۇنىڭ بىلەن بىر نەيەتتە ھەمكارلاشقان بولسام بۇ نىجىس كېسەلدىن ئاللىقاچان قۇتۇلۇپ قالغانمۇ

ئەۋلاد گۇرۇپپىسى
www.ewlat.org
www.uyghurkitap.com
ئۇيغۇرچە ماقالە، قەدىمىي ئەسەر ۋە قولىيازمىلار ئامبىرى

بولاتتى. مەن ئۇنى كېسەللىك ھەم روھىي ئازاب دەڭگىزىغا تەنھا تاشلاپ قويۇپ، بىر ئۆزۈمنى دەپلا ياشىسام قانداقمۇ ھەقىقىي بەخت ۋە خۇشاللىقنى تاپالايتتىم؟ ئۇ ئازابلانسا، بۇ خىل ئازابنىڭ بىر ئۆلۈشىنى مېنىڭمۇ ئۇستۈمگە ئېلىش مەجبۇرىيىتىم باردەك؟ ئۇنى بۇ ئەھۋالدا تاشلاپ قويۇپ كارىم بولماي، ئۆزۈم راھەتلىك كەينىدىن قوغلاپ يۈرمەسلىكىم كېرەكتىغۇ؟... ئاھ، تەڭرىم!... نېمە دېگەن زور جىنايەت بۇ؟!... ئۇ مۇشۇلارنىڭ ھەممىسىنى بىلىپ تۇرۇپمۇ يەنە ھېچقاچان زارلىنىپ باقمىدى. ئەكسىچە دائىم مېنىلا ئويلاۋاتىدۇ، ھەتتا مېنى بەختلىك قىلىش ئۈچۈن قايتا ئۆيلىنىشكە ئۈندەۋاتىدۇ. ئاھ!... ئىككىمىزنىڭ بىر - بىرىمىزگە تۇتقان مۇئامىلىمىزدە ھەقىقەتەن ئاسمان - زېمىن پەرق بار ئىكەن! مەن كەچۈرۈپ بولمايدىغان جىنايەت ئۆتكۈزۈپتىمەن. ئەمدى بۇ جىنايەت پاتقىدىن قانداق قىلىپ قوتۇلۇپ چىقالايدىغانلىقىمنى راستىنلا بىلمەي قالدىم!...

چوڭقۇر سۈكۈتكە پاتقانلىقىمنى كۆرۈپ جەمىلە مەندىن سورىدى:

— نېمە ئويلاۋاتىسىز؟

— ھېچنېمە ئويلىمىدىم.

— سىز بىلەن بىر قانچە ئېغىز پاراڭلىشىۋالاي دەپ چاقىرىۋتقانتىم.

— قېنى دەڭ، نېمە گېپىڭىز بار ئىدى؟

— مېنىڭ سەۋەبىمدىن سىز كۆپ كۈلپەت تارتتىڭىز، — دېدى ئۇ، — مەن سىزنىڭ بەخت يولىڭىزدىكى بىر توساق بولۇپ قالدىم. ياراتقۇچى تەڭرىم مېنىڭ پىشانەمگە «بەخت» دېگەن بۇ بىر بوغۇم سۆزنى يازمىغانىكەن. پىشانەڭگە نېمە پۈتۈلگەن بولسا شۇنى كۆرىدىغان گەپكەن، ئۇنداق بولمىغاندا خۇددى چۈشىدە جەننەتكە كىرگەندەكلا بىر ئىش بولىدىكەن. مەن سىزگە ئازاب كەلتۈرىدىغان مەنبە ئىدىم. شۇڭا ھازىر پات ئارىدا سىزدىن ئايرىلىپ كېتىدىغانلىقىمنى بىلىپ تولىمۇ خۇشال بولۇۋاتىمەن. سىز ئەمدى بۇ دۇنيادىكى بەختنىن ئەركىن بەھرىمەن بولالايدىغان...

ئاڭلاۋېرىشكە تاقەت قىلالمايلا ئۇنىڭ گېپىنى ئۈزۈۋەتتىم:

— جەمىلە، نېمىلەرنى دەۋاتىسىز؟ — مەن بەكلا جىددىيلىشىپ كەتكەنىدىم، — يېنىمدا سىز بولمىسىڭىز مەن ھەتتا ئەرىشكە چىقىپ كەتكەن تەقدىرىمۇ بەختىمنى تاپالمايمەن، تەڭرىم پەقەت...

بۇ چاغدا جەمىلەمۇ ھەيران قالغان ھەم چۆچۈگەن ھالدا گېپىمنى ئۈزۈپ قويدى:

— ئەپەندىم، ھازىر قۇرۇق گەپ سېتىپ تەكەللۇپ قىلىپ ئولتۇرىدىغان ۋاقىت ئەمەس، — دېدى ئۇ، — ئەمدى بۇنداق ياسالمىلىقىڭىزنى قويۇپ، مېنىڭ گېپىمگە قۇلاق سالسىڭىز بولارمىكىن.

مەن مىسلى كۆرۈلمىگەن بىر خىل قايغۇ - ھەسرەت ئىچىدە شۇنداق دېدىم:

— جەمىلە، مەن بەكمۇ پەسكەش، رەزىل ئادەم ئىكەنمەن. بۇنىڭدىن بىر سائەت ئىلگىرىكى ۋاقىتقا كەلگۈچە مەن دەل سىز دېگەندەك پۈتۈنلەي ساختا قىياپەتتە ئىدىم. بۇنىڭغا قەل سېغىنايدۇ. بىراق، تەڭرىم ئۆزى گۇۋاھ، ھازىر مەن ئۆتكەنكى تاش يۈرەكلىكلىرىم ئۈچۈن قاتتىق ئىچىل بولۇۋاتىمەن. ئەگەر ئاشۇ جىنايەتلىرىم ئۈچۈن جېنىمنى قۇربان قىلىش بەدىلىگە بۈگۈنكى پۈشايمىنىمنىڭ ئورنىنى تولدۇرغىلى بولىدىغان بولسا، قىلچە ئۆكۈنمەيلا جان دەپ رازى بولغان بولاتتىم. مەن كور ئىكەنمەن، ئۇقماپتىمەن، سىزگە ئاشۇنچە ئۇۋالچىلىقلارنى سالغانلىقىمنى ئەمدى قايتا ئويلىغىنىمدا ئۆز - ئۆزۈمگە ھەيران قېلىۋاتىمەن...

بۇ گەپلەرنى دەۋاتقىنىمدا كۆز ياشلىرىم خۇددى يېپى ئۈزۈلگەن مارجاندەك تارىلاپ تۆكۈلۈشكە باشلىغانىدى. ئىچ - ئىچىمدىن قايناپ چىقىۋاتقان ئۆكسۈشلىرىمنى تەستە بېسىۋالدىم. جەمىلەنىڭ يۈزلىرىمۇ ئاللىقاچان يامغۇردەك تۆكۈلۈۋاتقان كۆز ياشلىرى بىلەن چىلىق - چىلىق بولۇپ كەتكەنىدى...

ئارىدىن بىر ئاز ۋاقىت ئۆتكەندە ئۇ:

— ئەگەر سىز مۇشۇ گەپلەرنى بۇنىڭدىن بىر

قانچە كۈن بۇرۇنراق دېگەن بولسىڭىز، مەنمۇ چا-
مامنىڭ يېتىشىچە هايات قېلىشقا تىرىشقان بولاتـ-
تىم، بىراق هازىر مۇمكىن ئەمەس،ـــدېدى.

مەن هەيرانلىقتا هاڭۋېقىپلا قالدىم. كۆز ئالـ-
دىمنى خۇددى قويۇق بىر قات تۇمان توسۇۋالغاندەك
تۇيۇلۇپ كەتتى. جەمىلەنىڭ بېشىنى باغرىمغا
مەهكەم بېسىپ تۇرۇپ سۆزلەشكە باشلىدىم:

ـــياق! ياق! بۇنداق بولۇشى مۇمكىن ئەمەس!
مەن ئۆز جىنايىتىم ئۈچۈن پۇشايمان ئوتىدا پۇ-
چۇلىنىپ تۇرۇۋاتقان پەيتتە، سىز مەن ئۈچۈن بۇ
دۇنيادىكى ئەڭ سۆيۈملۈك ئادىمىمسىز! سىز راسـ-
تىنلا مېنى تاشلاپ كېتەلەمسىز؟ ياق، قەدىرلىكىم!
سىز هەرگىز ئۇنداق قىلمايسىز!

جەمىلە بىر قانچە قېتىم ئۈزۈپ ـ ئۈزۈپ نە-
پەس ئېلىۋالغاندىن كېيىن دېدى:

ـــسىزنىڭ بۇ گەپلىرىڭىز ماڭا ئۆلۈمنىڭ
ۋەهىمىسىنى هېس قىلدۇرۇۋاتىدۇ. قەلبىمدە هاياتقا
بولغان قىزغىن ئۈمىد قايتا پەيدا بولدى. هازىرغا
كەلگۈچە مەن ئۆلۈم ئۈچۈن روهلۇق تەييارلىنىپ
تۇرغانىدىم، بىراق ئەمدى گەپلىرىڭىزنى ئاڭلاپ
ئۆلۈمنىڭ تولىمۇ ئازابلىق ئىش ئىكەنلىكىنى
هېس قىلىۋاتىمەن. ئەپەندىم، هاياتىمنىڭ ئاخىرقى
مىنۇتلىرىدا مېنى بۇنداق قايغۇ ـ هەسرەتكە مۇپـ-
تىلا قىلماڭ. بۇنداق ئەهۋالدا ئۆلۈمگە چىداش ئىنسان
ئۈچۈن تولىمۇ قىيىنكەن. ماڭا قاراپ: «سېنى ئۆچ كۆ-
رىمەن» دەڭ، «سىز قەلبىڭىزدىكى ئىلگىرى مەندىن
يىرگىنىپ يۈرگەن چاغلاردىكى هېسسىياتىڭىزنى چوقۇم
هېلىهەم ساقلاپ كېلەلىدىڭىز. سىز بۇنىڭغا مېنى ئىـ-
شەندۈرۈڭ. مېنىڭ ئۆلۈمۈم سەۋەبىدىن سىز بەختكە
ئېرىشىشىڭىز، خۇشال بولۇشىڭىز كېرەك. مۇشۇنداق
قىلسىڭىزلا ئاندىن مەن بۇ ئۆلۈمدىن قورقمايمەن، خۇ-
شال پېتىم كېتىمەن».

چوڭقۇر ئازاب ۋە قاتتىق پۇشايمان زەنجىرلىرى
نەپسىمنى پۈتۈنلەي بوغۇپ قوياي دېگەنىدى. جەمىلە-
نىڭ گەپلىرىگە هېچقانداق جاۋاب قايتۇرالمىدىم.

ـــئەڭ ئاخىرقى مىنۇتلىرىمدا سىزدىن پەقەت
بىرلا ئىشنى ئىلتىماس قىلىمەن،ـــدېدى ئۇ بىر دەم
تۇرۇۋالغاندىن كېيىن.

مەن تىلىمنى تەستە هەرىكەتكە كەلتۈردۈم:

ـــقايسى ئىشنى؟

ـــمەيلى قانداقلا چاغ بولمىسۇن مېنىڭ گەننۇ-
يۇمنى هەرگىز ئەيىبلىمەسلىككە ۋەدە بەرسىڭىز...

ئۇ مۇشۇ گەپنى دەپ بولۇپلا هۇشىنى يوقاتتى.
تاكى ئەڭ ئاخىرقى نەپىسى قالغۇچە قايتا هۇشىغا كېـ-
لەلمىدى...

ئىلغار جان مەتتۇرسۇن ئىسلام ـــ(ت)

تەهرىرى: تۇرسۇنجان مۇهەممەت

(بېشى 76 ـ بەتتە)

تەرىپىدە مىسكىن چېچىلىپ ياتقان باغاقلارنى دىقماق
قوللىرى بىلەن بىر پۈرلەپلا، ياندىكى كېرەكسىز قەغەزلەر
سېۋىتىگە پوككىدە تاشلىدى ۋە ئىش ئۈستىلىنىڭ ئۈسـ-
تىنى يىغىشتۇرۇۋاتقاندا ئىشىك ئېچىلىپ، بىر باغلام
گېزىتنى كۆتۈرگەن مۇهەممەتئىمىن كىرىپ كەلدى.

ـــباشقارمىدىن مۇهەممەتئىمىن شۇجى ئۆي چېيىغا
چاقىرىپ باغاق چىقارتىپتىكەن، ئۈستەللىرىگە قويۇپ
قويغانىدىم، ئالغانلا ـ هە؟ـــدېدى گېزىتلەرنى جازىغا ئېـ-
لىۋاتقان مۇهەممەتئىمىن ئىمىر باقىغا يۈزلىنىپ.

بېشىنىمۇ كۆتۈرمەي بىر نەرسە يېزىۋاتقان ئىمىر
باقى بۇ گەپنى ئاڭلاپ نەزىرىنى مۇهەممەتئىمىنگە جىددىي
هالدا ئاغدۇردى. سىكونتلۇق ئويلىنىشتىن كېيىن:

ـــهە، هە، ئالدىم، ئالدىم، رەهمەت سىزگە،ـــدېـ-
دى. مۇهەممەتئىمىن چىقىپ كەتتى. ئۇ ئورنىدىن
ئالدىراش ـ تېنەش قوپۇپ، پىخىلداپ ئېڭىشىشكە،
سېۋەتتىكى پۈرلەنگەن قەغەزلەر ئارىسىدىن «مۇهەمـ-
مەتئىمىن» ئىسىملىك باغاقنى ئايرىپ ئالدى ـ دە،
ئۈستەل ئۈستىگە ئاۋايلاپ قويۇپ، پۈرلەنگەن جايلـ-
رىنى ئالقىنى بىلەن سىيرىپ تۈزەپ، يېنىك تىنىپ
قويدى.

دەقىقە ئىچىدە ۋۇجۇدىدىكى ئاچچىق تاراپ،
قەلبىگە قەندەك بىر سىزىم ئېقىپ كىردى.

تەهرىرى: مەتقاسىم ئابدۇراخمان